

Za selskými portály v Ejpovicích i jinde na Plzeňsku

NA KOLE ZA POZNÁNÍM

Start: Rokycany žst.
Cíl: Plzeň, hl. n.
Délka: 27 km
Náročnost: lehká
Vhodné kolo: trekové

Pokud jezdíte na kole a dobře se rozhlížíte, nemohlo vám uniknout, jak se v posledních letech doslova vyloupla některá vesnická stavení do krásy. Zatímco dříve se na vesnicích stavěly nové a někdy i architektonicky nevhodné domky, teď se pozornost zájemců o bydlení na vesnici obrací i ke starším selským stavením, jejichž rekonstrukce je mnohdy náročnější než postavit nový dům. Na Plzeňsku objevíte několik vesnických památkových rezervací a to i v samotné Plzni. Některé okolní vsinky, které jsou nyní již součástí města, si totiž zachovaly svůj původní charakter, tedy náves s mnohdy výstavními průčelími selských statků. Při naší dnešní trase si některé z nich prohlédneme a vydáme se přitom i do nepřilíh vzdálené vesnice. Vzhledem k tomu, že podzimní dny se nám již pěkně krátí, trasa bude tentokrát kratší, abyste se stačili vrátit domů ještě za světla.

Náš výlet začneme v Rokycanech na železniční stanici, odkud se po Jiráskově ulici dostaneme na Plzeňskou. Ta nás vyvede mimo město. Do Ejpovic bychom mohli za běžné situace dojet po mezinárodní cyklotrase číslo 3, ta je ale nyní v souvislosti s prací na rekonstrukci železničního koridoru mezi Plzní a Rokycany pro cyklisty neprůjezdná. Už u odbočky ze silnice asi kilometr za Rokycany tak na vás čeká v našich krajích nepřilíh častá značka pro cyklobyjždku. Budete tedy muset do Ejpovic po silnici, ale pozor – po staré pražské pojedete jen kousek. Za dálničním mostem odbočíte vpravo na Klabavu a v údolí budete pokračovat vlevo podél říčky Klabavy až do Ejpovic. Pokud by vás zajímaly ejpovické tunely, musíte v nejnižším místě odbočit vpravo a dojet až k lávce přes Klabavu, která vás k nim dovede. Dva tubusy asi třímetrového průměru téměř dva kilometry dlouhé sloužily jako náhradní řečiště Klabavy v 50. a 60. letech, kdy se tu těžila železná ruda. Pokud vás zajímá geologie, zajděte ještě o kousek dál, ke břehu ejpovické vodní nádrže k infotabuli Ejpovických útěstí. Ty od ní pěkně uvidíte na druhém břehu. Autochtonní organismy příbojové zóny ze spodního ordoviku, které se ve skalní stěně nacházejí, jsou prý nejstarší svého druhu na světě. Na kole se k nim ale ani nepokoušejte dostat, stěží to jde pěšky.

V nejnižší položené části Ejpovic projedeme pod nově zrekonstruovaným železničním viaduktem a postupně budeme stoupat směrem k Tymákovu. Selských stavení s krásnými portály uvidíte v Ejpovicích hned několik. Pokud si je dobře prohlédnete, zjistíte, že jsou většinou postaveny velice podobně, liší se jen v detailech. Když zastavíte a přečtete do kamene vrytá písmena v oblouku portálu, dovíte se, komu stavení patřilo. Můžete také srovnávat statky, které jsou ještě v původní podobě s těmi, které procházejí rekonstrukcí až po ty již citlivě zrekonstruované. Z Ejpovic budeme pokračovat směrem na Tymákov. Za sucha se můžeme vydat cestou podél dálnice k lávce přes dálnici nad Tymákovem. Za deštivých dnů bývá ale prvních pár metrů pěkně blátivých, a tak je lepší dojet až na kraj Tymákova po silnici a tam odbočit vpravo a po úzké asfaltce dojet na lávku. Cesta mezi dálnicí a polem „fotovoltaikovniků“ vás dovede k silnici do Letkova. Z Letkova zamíříme k Božkovu, ale asi tak v polovině cesty musíme odbočit vlevo a kolem Koterovské vyhlídky, ze které je vidět Plzeň jako na dlani, dojedeme do Koterova. Koterovská náves prošla prá-

NA PODZIMNÍ výlet se musíte trochu přiblíknout a při jízdě udržovat mírné, ale stále tempo.

Foto na stránce: Radka Žáková

Selské portály

Stavební ráz starých selských dvorů vyznačuje se ve velké části umělou výzdobou. Druhy dřevěné příbytky se přestavovaly, dvory se rozšiřovaly a vnějšek jejich se architektonicky vyzdobuje. V první řadě nabývá tu honosného vzhledu pýcha sedláckova, brána do dvora, jeví se v klenuťem oblouku vrat práce kamenické, jakož i v jejím ozdobném volném zakončení. Letopočty nechybějí a i jméno nákladníka stavby se uvádí na odív. Výstavba všech těchto ozdobných vjezdů se dala v době, kdy v lidu žily již pomíseny všechny prvky minulých období slohových. Lidový mistr zednický vybíral si z nich jednak to, nač stačil jeho um, jakož i to, co se mu zdálo vzhledem k praktickému použití nejučelnějším.

Úryvek z publikace Josefa Brože Lidové stavby na Plzeňsku, vydané Společností pro národopis a ochranu památek v Plzni v letech 1922-1925

rekonstrukcí, a tak teď krátsa stavení kolem ní včetně sokolovny lépe vyniká. Nemůžeme se divit, že koterovskou vesnickou památkovou rezervací pokládá šéf plzeňských památkářů za cennější než třeba tu v jihočeských Holašovicích. I zde totiž můžete vidět pěkné selské portály.

Za těmi posledními se vypravíme do Černic. Právě tady jsem objevila první portál,

který měl vyrytý nápis označující svého majitele. Kdo v domě ve spodní části černické návsi bydlel, či ho dokonce postavil, ale neprozradím, to budete muset zjistit sami. Stejně jako jména sedláků, kteří vlastnili stavení v Ejpovicích. Tak se nebojte a v letošním nadprůměrně teplém podzimě šlápněte do pedálů a vydejte se objevovat krásu venkovské architektury. Na kole vám to v tomto případě půjde lépe než pěšky! K plzeňskému železničnímu nádraží pak dojedete podél řek, po systému tzv. plzeňských greenways.

Užitečné informace

Občerstvení na trase:
Plzeň- Letkov (teplá jídla), Plzeň-Černice (teplá jídla)
Cykloservisy na trase:
Jsou jen na začátku a na konci trasy, tedy v Rokycanech a v Plzni, v případě technických problémů můžete využít služeb zařízení s certifikací. Cyklisté vítání v Černicích, kde je k dispozici základní vybava pro opravu kola.
Odkazy: www.cyklistevitani.cz
Trasa: <http://www.cykloserver.cz/f/0e91168489/>

EJPOVICKÁ selská stavení jsou si hodně podobná.

KLABAVSKÉ tunely.

V LETOŠNÍM i příštím roce budou muset cyklisté kvůli rekonstrukci železničního koridoru některé části mezinárodní cyklotrasy č. 3 objíždět.

který měl vyrytý nápis označující svého majitele. Kdo v domě ve spodní části černické návsi bydlel, či ho dokonce postavil, ale neprozradím, to budete muset zjistit sami. Stejně jako jména sedláků, kteří vlastnili stavení v Ejpovicích. Tak se nebojte a v letošním nadprůměrně teplém podzimě šlápněte do pedálů a vydejte se objevovat krásu venkovské architektury. Na kole vám to v tomto případě půjde lépe než pěšky! K plzeňskému železničnímu nádraží pak dojedete podél řek, po systému tzv. plzeňských greenways.

který měl vyrytý nápis označující svého majitele. Kdo v domě ve spodní části černické návsi bydlel, či ho dokonce postavil, ale neprozradím, to budete muset zjistit sami. Stejně jako jména sedláků, kteří vlastnili stavení v Ejpovicích. Tak se nebojte a v letošním nadprůměrně teplém podzimě šlápněte do pedálů a vydejte se objevovat krásu venkovské architektury. Na kole vám to v tomto případě půjde lépe než pěšky! K plzeňskému železničnímu nádraží pak dojedete podél řek, po systému tzv. plzeňských greenways.

Tímto dílem seriál pro letošní rok končí.

Trasu připravila Radka Žáková, plzeňská cykloprůvodkyně a editorka portálu plzenskonakole.cz

Seriál cyklovýletů po Plzeňském a Karlovarském kraji vzniká ve spolupráci s regionálním informačním portálem pro cyklisty plzenskonakole.cz.

plzenskonakole.cz

KAPLIČKA v Ejpovicích.

Z KOTEROVSKÉ vyhlídky máte Plzeň jako na dlani.

PODROBNÉ VEDENÍ linie trasy na mapě najdete na: <http://www.cykloserver.cz/f/0e91168489/>